

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, fredag, 10. oktober 2014
Vår ref.: 915/HLB
Må alltid oppgis.

Høringsuttalelse til endringer i forskrift om salær fra det offentlige til advokater m.fl. etter faste satser (stykkprissatser) ved fri rettshjelp og i straffesaker (stykkprisforskriften)

Det vises til høringsbrev av 10.07.2014, deres referanse 14/3888. Juss-Buss takker for tilliten som høringsinstans.

1. Innledning

Juss-Buss er en studentdrevet rettshjelpsorganisasjon tilknyttet Universitetet i Oslo. Vi mottar omtrent 5500 henvendelser årlig, og har dermed bred erfaring med å yte rettshjelp. Vår lange erfaring med rettshjelpsarbeid innebærer at vi vet hvor avgjørende juridisk bistand kan være for den enkelte.

Juss-Buss yter gratis rettshjelp utelukkende i saker som faller utenfor den offentlige rettshjelpsordninga. Det påpekes at Juss-Buss dermed ikke har noen egeninteresser hva gjelder forslaget, selv om vi driver med rettshjelpsvirksomhet. I vår rettshjelpsvirksomhet får vi innblikk i saker som ikke kvalifiserer til offentlig fri rettshjelp, men hvor juridisk bistand allikevel er av stor velferdsmessig betydning for den enkelte. Vårt innblikk i det udekkede rettshjelpsbehovet har medført at Juss-Buss har engasjert seg rettspolitisk for en bedret rettshjelpsordning siden organisasjonens oppstart. Vi har hatt en god dialog med Justisdepartementet, og medarbeidere fra Juss-Buss har foretatt undersøkelser om rettshjelpsbehov både i Juss-Buss' regi og initiert av departementet.

1.1 Overordnede bemerkninger til stykkprisordninga

Juss-Buss har innledningsvis noen generelle bemerkninger til stykkprisordninga.

Vi mener at dagens standardiserte og rigide ordning ikke stimulerer til godt advokatarbeid. I de tilfeller hvor saken er mer tidskrevende enn det standardiserte timeantallet, er klienten helt avhengig av en idealistisk advokat, som er villig til å arbeide gratis, for å få god hjelp. Vi ser stadig vekk slett advokatarbeid i fri rettshjelpssaker. Det burde opprettes mekanismer som kontrollerer kvaliteten på bistanden som advokatene gir i disse sakene. Selv om det kan søkes om ekstra fri rettshjelp er dette enda en terskel man må over. Søknader om rettshjelp etter unntaksbestemmelsene i loven gjøres stort sett av advokater¹ noe som kan indikere at det er få andre som vet om muligheten. Dermed frykter vi at unntaksbestemmelsene heller ikke ivaretar de som trenger fri rettshjelp.

Vi vil i det følgende komme med merknader til forslaget.

¹ Rønning og Bentsen: «Bruken av unntaksbestemmelsene i lov om fri rettshjelp», punkt 5.7, side 52

2. Forslaget

2.1 Departementets undersøkelser

Det er positivt at departementet har innhentet opplysninger fra fem fylkesmannsembeter for å skaffe seg et bilde av hvor mye tid som blir brukt på disse sakene.

Vi stiller oss derimot undrende til hvorfor det er foreslått å redusere satsen til 4 timer, når det oppgis at gjennomsnittet er 5,8 timer. Hva som er bakgrunnen for dette synes uklart. Dette vil innebære at man bevisst kommer til å betale for færre timer enn det arbeidet stort sett krever. På denne måten vil departementet oppfordre til hastverksarbeid, noe som åpenbart vil føre til dårligere kvalitet enn vanlig arbeid. Dersom satsen skal reduseres må det i det minste reduseres i tråd med det antall timer som kreves. En reduksjon til 6 timer vil være derfor være en mer forsvarlig løsning.

2.2 Viktigheten av rettshjelp i disse sakene

Juss-Buss mener at det er viktig å prioritere saker hvor det fremmes krav om erstatning for urettmessig straffeforfølgning. Straffeforfølgning er svært inngripende for den enkelte. I tilfeller der staten har begått disse feilene, må den enkelte i det minste være sikret tilstrekkelig juridisk bistand, slik at det blir en realitet i erstatningskravet. Enten det dreier seg om en frifinnelse, et tilfelle der påtalemyndigheten etter en tid innstiller påtale, feilaktig fengsling eller et tilfelle der noen har fått sin sak gjenåpnet og i ettertid fått mildere straff enn den fullbyrdete, er dette i kjernen av hva som må anses å være av «stor personlig og velferdsmessig betydning», jf. lov om fri rettshjelps formålsbestemmelse, § 1.

Ettersom straffeprosesslovens kapittel 31 omfatter flere ulike situasjoner, er det naturlig at det varierer i antall timer som brukes, alt etter hva slags sak man står ovenfor. Faren ved å redusere stykkprisen er dermed at advokatene ikke får tid til å gjøre en grundig jobb i de mest kompliserte sakene. Vi frykter at dette kan føre til at kvaliteten på rettshjelpen ikke vil holde et forsvarlig nivå. Dersom hjelpen som ytes ikke er god undergraves formålet med fri rettshjelp i disse sakene. Juss-Buss frykter at dette vil bli tilfelle dersom forslaget gjennomføres.

3. Juss-Buss' forslag

Juss-Buss mener at stykkprissatsen må opprettholdes på dagens nivå. Dersom departementet likevel finner at timeantallet skal reduseres, må det ligge på den gjennomsnittlige tidsbruken i disse sakene. I dette tilfellet vil det være 6 timer. Videre må det bli enklere å få unntak for bruk av mer tid i saker som allerede faller innunder ordninga, slik at advokatene har en fleksibilitet til å kunne gjøre det arbeidet som kreves i den enkelte sak.

4. Øvrige merknader

Avslutningsvis anmodes det om at dersom forslaget likevel blir gjennomført, må ressursene som spares inn benyttes til å bedre den offentlige rettshjelpsordninga. For eksempel kan ressursene legges til stykkprisen i utvisningssaker, et saksområde vi i særlig stor grad ser at timeantallet er for lavt. Ta kontakt for utfyllende informasjon om hvordan pengene bør prioriteres.

Vennlig hilsen,
for Juss-Buss,

Hedda Larsen Borgan

Mob.: 93 41 24 51

E-post: leder@jussbuss.no

www.jussbuss.no

